

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ พฤติกรรมของมารดาในการป้องกันการเกิดโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบหายใจในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางนิลบล ไทยรัตน์

สาขารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวพรพรรณ	จันทร์ประสิทธิ์	ประธานกรรมการ
อาจารย์สุชาดา	เหลืองอากาศ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ประยงค์	ลิ้มตระกูล	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีพรรณ	กันธวัง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงพรรณนาคั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้และพฤติกรรมของมารดาที่มีบุตรอายุต่ำกว่า 5 ปี เกี่ยวกับการป้องกันการเกิดโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบหายใจในเด็กคัดเลือกลูกตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบง่าย ซึ่งเป็นมารดาที่มีบุตรอายุต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 210 คนอาศัยอยู่ในตำบลแม่สา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และมีค่าความเชื่อมั่นด้านการรับรู้เกี่ยวกับโรคหัดเท่ากับ .71 โรคปอดบวมเท่ากับ .76 และพฤติกรรมการป้องกันโรคหัดและปอดบวมเท่ากับ .76 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบหายใจในเด็กทั้งโรคหัดและปอดบวมเป็นดังนี้ ร้อยละ 61.9 ของกลุ่มตัวอย่างรับรู้ว่าบุตรของตนมีโอกาสเสี่ยงมากต่อการเกิดโรคหัด ในขณะที่ร้อยละ 27.6 ของกลุ่มตัวอย่างรับรู้ดังกล่าวต่อโรคปอดบวม ส่วนการรับรู้เกี่ยวกับความรุนแรงของโรค ร้อยละ 66.7 และ 60 ของกลุ่มตัวอย่างรับรู้ว่าโรคปอดบวมและโรคหัดมีความรุนแรงในระดับมากตามลำดับ สำหรับการรับรู้ประโยชน์

ของการป้องกันโรคในแต่ละวิธีนั้น พบว่า การหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงต่างๆ เช่น การสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วยโรคระบบหายใจ การสัมผัสสากาศหนาวเย็น และการเพิ่มความต้านทานโรคแก่ร่างกาย เช่น การออกกำลังกาย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่ามีประโยชน์ในระดับมาก ส่วนการรับรู้อุปสรรคของวิธีการป้องกันโรคในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างคิดว่า ในแต่ละวิธีมีอุปสรรคน้อยมาก ยกเว้นการหลีกเลี่ยงการสัมผัสกับผู้ป่วยโรคระบบหายใจ ที่ร้อยละ 36.7 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่ามีอุปสรรคในระดับมาก ในด้านสิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมในการป้องกันโรคเกือบทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างเคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคหวัดและปอดบวม โดยผ่านสื่อต่างๆ และสื่อบุคคล สำหรับพฤติกรรมในการป้องกันโรคนั้น วิธีที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติทุกครั้ง คือ การหลีกเลี่ยงการสัมผัสสากาศหนาวเย็น (ร้อยละ 90) และการนำเด็ก ไปรับวัคซีนป้องกันโรคที่เหมาะสมตามอายุ (ร้อยละ 96.2)

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพรวมกับการได้รับข้อมูลข่าวสารทั้งจากสื่อบุคคล และสื่อต่างๆ น่าจะส่งผลหรือเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบหายใจในเด็ก ดังนั้นการส่งเสริมพฤติกรรม การป้องกันโรคดังกล่าว บุคคลที่เกี่ยวข้องน่าจะให้ความสำคัญต่อระบบการให้ความรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ ร่วมกับการใช้สื่อที่สามารถนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

Independent Study Title Health Preventing Behavior Regarding Acute Respiratory Infections among Mothers of Children under 5 years Mae Rim District Chiang Mai Province

Author Mrs. Nilubol Thairat

Master of Public Health

Examining Committee

Asst. Prof. Dr. Chawapompan Chanprasit	Chairman
Lect. Suchada Lueang-a-papong	Member
Assoc. Prof. Prayong Limtragool	Member
Asst. Prof. Dr. Seepan Kantawang	Member

Abstract

The main focus of this descriptive study was to examine both perception and prevention behavior regarding acute respiratory infections (ARI) among mothers of children under 5 years. The study sample, chosen through simple random sampling, consisted of 210 mothers residing in Mae Sa Subdistrict, Mae Rim District, Chiang Mai Province. Data were collected using an interview schedule, which had been confirmed content validity by the experts and tested for reliability. The Cronbach's coefficients obtained for common cold, pneumonia and preventive behavior were .71 .76 and .76 respectively. Obtained data were analyzed using descriptive statistics.

The major finding showed that concerning perception of ARI, namely common cold and pneumonia, it was found that 61.9 percent of the study sample thought that their children

had a high risk to common cold while only 27.6 percent of them thought so for pneumonia. Regarding the perceived severity of disease, 66.7 percent and 60 percent of the study sample thought that both pneumonia and common cold were severe at a high level. As far as perceived benefit of preventive behavior was concerned, it was found that the avoidance of exposure to risk factors like ARI patient and cold weather as well as an increase in physical resistance via exercise were thought to be useful at high level. Regarding the perceived barrier, the majority of the sample thought that each method of preventive behavior had less difficulty with the exception of an avoidance of exposure to ARI patient, that is 36.7 percent of them identified that such a method had great difficulty. With regard to cue to action, it was revealed that almost all samples received information distributed by either mass media or persons. Preventive behaviors which were regularly performed by the majority of the study sample included an avoidance of exposure to ARI patient and the taking of children for immunization.

Hence, the results indicate that the perception of mothers according to the health belief model along with information distributed through persons and mass media appeared to be involved in health preventive behavior regarding ARI. Therefore, to promote such preventive behavior, related persons should pay more attention to effective health education together with utilizing the mass media leading to behavior modification.